

NKUWUWAPUTA UWA NILE BANYERE IKIKE MMADU NWEGASIRI

Okwu mmalite

Ebe o bu na nghota ugwu ekere uwa na ikike nha anya a pughi inapụ mmadu nke diri onye o bua bi n'ụwa bu ntala nke inwere onwe, ikpe nkwoptọ na udo n'elu ụwa.

Ebe nleghara anya na nleli ikike mmadu nwegasiri emeela ka e nwee akparamagwa enweghi uche nke gbawara obi mmadu nile, a biakwa obibia uwa ebe ndi mmadu ga-enwejuputa ohere ikwu okwu na inwe nkwenye nakwa nlihapu n'ujọ na ukọ, aburu ihe a mara n'okwa di ka olile anya kachasi ibe ya nke mmadu nkiti.

Ebe o di mkpa, ma o buru na a choghi ikwanye mmadu ka o were oke nnupu isi sogide ochichi aka ike na mmegbu di ka ihe ikpeazu o puru ime, na a ga-echedo ikike mmadu nwegasiri site n'usoro iwu.

Ebe o di mkpa ikwalite oganihu mmekorita enyi na enyi n'etiti mba na ibe ya.

Ebe ndi otu jikotara mba uwa nile bu United Nations, n'ime Chata bu akwukwo nyere ha ike kwuputakwara ozo okwukwe ha n'ikike ntala mmadu nwegasiri, n'ugwu na uru nke mmadu, ya na nha anya ikike ndi diri nwoke na nwanyi, were nweekwa njikere ikwalite oganihu obodo na ezi obibi ndu nke ndi mmadu nweere onwe ha.

Ebe mba ndi no n'otu a eweputala onwe ha maka inweta, site na njiko aka ha na United Nations, nkwalite nsopuru n'ụwa nile na idebe iwu gbasara ikike na ohere ntala mmadu nwegasiri.

Ebe nghota onye o bua banyere ikike na ohere ndi a kachasi diri mkpa maka imejuputa nkwekorita nke a.

UGBU A ZI

Ogbako ozuzu a bu General Assembly Na-akwado Nkuwuputa Uwa Nile nke a banyere Ikike Maadu Nwegasiri ka o buru ihe ngosi oganihu nke ndi mmadu nile na mba nile, nke bu na onye o bua nakwa ngalaba o bua nke obodo bu Nkuwuputa a n'obi, ga-agbasi mbo ike, site na nkuzi na ozuzu, ikwalite nsopuru maka ikike na ohere ndi a, ma sitekwa n'atumatugasi nke mba na nke jikoro mba na mba na-aga n'ihu ime ka a ghtachaa ma debechaa ha n'ụwa nile ma n'ime mba ndi no n'otu a makwa n'ime mba ndi ozo no n'okpuru ochichi ha.

Nkeji edemede 1.

A muru mmadu nile n'ohere nakwa nha anya ugwu na ikike. E nyere ha uche na mmuo ime ihe ziri ezi nke na ha kwesiri ikpaso ibe ha agwa n'obi nwanne na nwanne.

Nkeji edemede 2

Onye o bua tozuru iwe ikike na ohere nile e weputara na Nkuwuputa nke a , n'enweghi ikpa oke o bua di ka nke agburu; ucha akpukpo ahụ, ibu nwoke ma o bu nwanyi, asusu, okpukpe chi, echiche banyere ochichi ma o bu ihe ozo, obodo ma o bu o n'obodo aku, onodu omumu ma o bu onodu ozo.

Ozokwa, a gaghị enwe ikpa oke gbadoro ukwu n'onodu ochichi, nlekota ma o bu mmekorita mba na mba, nke obodo ma o bu oke ala onye no na ya, n'agbanyeghi ma ebe ahụ o nwe onwe ya, o no na nlekota anya, o no n'okpuru ochichi ozo ma o nwere ihe ozo gbochiri ya inwe ntozu oke di ka mba.

Nkeji edemede 3

Onye o bua nwere ikike inwe ndu, ohere na nchedo nke onwe ya.

Nkeji edemede 4

O dighi onye a ga-ejigide n'onodu ohu ma o bu odibo a ga-amachi ikpa ma o bu ire ohu n'udi o bua.

Nkeji edemede 5

O dighi onye a ga-akwagide n'oke ntaramahuhu, ma o bu na mmeso omume na ntaramahuhu obi ojoo, obi tara mmiri ma o bu nke naz-ewetu ugwu mmadu.

Nkeji edemede 6

Onye o bua nwere ikike nkwanere ugwu di ka mmadu ebe o bua n'usoro iwu.

Nkeji edemede 7

Madu nile ha otu n'usoro iwu, tozukwa oke n'enweghi ikpa oke o bua inweta nchedo nha anya n'usoro iwu. Madu nile tozukwara oke nchedo nha anya megide udi ikpa oke o bua mebiri Nkuwuputa nke a ma megidekwa ikwanye mmadu o bua n'udi ikpa oke a.

Nkeji edemede 8

Onye o bua nwere ikike ikpe mmezi ga-enwe nkawado oha na eze nke ndi ulo ikpe tozuru etozu nke obodo ma e nwee omume ndi megidere ikike ntala nke e nyegasiri ya site n'usoro ochichi ma obu iwu.

Nkeji edemede 9

O dighi onye a ga-akwagide na njide n'efu, mkpochi ma o bu nchupu n'obodo ya.

Nkeji edemede 10

Onye o bua nwere ntozu oke nha anya icho ikpe ziri ezi n'ihu oha nke ulo ikpe nwere onwe ya ma kwurukwa n'ezi okwu, na mkepebi ikike ndi o nwegasiri na ihe ndi o tosiri ime nakwa ebubo imebi iwu o bua e boro ya.

Nkeji edemede11

Onye o bua e boro ebubo ida iwu nwere ntaramahuhu tosiri ka e kwenye na o nweghi uta tutu a choputa na uta diri ya n'usoro iwu, n'ikpe e kpere n'ihu oha, ebe e nyere ya ohere nile di mkpa maka iji zara onu ya.

O dighi onye a ga-ama ikpe ida iwu o bua nwere ntaramahuhu maka ihe o mere ma o bu ihe o hapuru ime nke n'abughi ida iwu nwere ntaramahuhu n'oge e mere ya, ma o bu n'usoro iwu obodo ma o bu nke di, n'etiti mba na mba. N'otu aka ahụ, a gaghị enye mmadu ntaramahuhu kariri nke a na-enye n'oge a dara iwu ahụ nwere ntaramahuhu.

Nkeji edemede12

O dighi onye a ga-akwagide na nnyonye anya ezighi ezi n'ihe o-coghi ka oha mara, ezinulo ya, ulo ya ma o bu nzikorita ozi ya, ma o bukwana mbuso agha megide ugwu na ezi aha ya. Onye o bua newere ikike icho nchedo iwu megide nnyonye anya ma o bu mbuso agha ndi a.

Nkeji edemede 13

Onye o bua nwere ikike ohere ngaghari na nke obibi n'ime oke ala nke Steti o bua.

Onye o bua nwere ikike ihapu ala o bua, tiyere ala nke ya, ma nweekwa ikike iloghachi n'ala ya.

Nkeji edemede 14

Onye o bua nwere ikike icho ma nwetakwa n'ala ozo gasi ebe mgbanahu mkpagbu.

A gaghi akpoku ikike a n'ihe gbasara agbamakwukwo sitere ezie na mmebi iwu n'abughi nke ndorondoro ochichi ma o bu omume megidere ebumnuche na usoro nke United Nations.

Nkeji edemede 15

Onye o bu nwere ikike ibu nwa afo n'ala ya.

O dighi onye a ga-esi n'uzo na-edoghi anya napu obubu nwa afo ya ma o bu napu ikike igbanwe ala o nwa afo na ya.

Nkeji edemede 16

Umu nwoke na umu nwanyi toruru ogo, n'enweghi ihe njigide o bu site n'agburu, obubu nwa afo ma o bu okpukpere chi, nwere iki ilu nwunye ma o bu di nakwa imalite ezi na ulo nwere ikike nha anya n'ihe gbasara olulu di na nwunye, obibi di na nwunye na mgbasaa ya.

Olulu di na nwunye ga-aburiri ma e nwere nkwekpirita si n'obi zuru oke nke ndi chorọ ilu onwe ha.

Ezi na ulo bu nkeji ntaala site n'okike nke ndi no n'obodo o bu; n'ihi ya, o kwesiri inwe nchedo ndi obodo na nke Steti.

Nkeji edemede 17

Onye o bu nwere ikike inwe ihe nke aka ya ma o bu ya na ndi ozọ inwekpirita ihe.

O dighi onye a ga-esi n'uzo na-edoghi any napu ihe o nwere.

Nkeji edemede18

Onye o bu nwere ikike echiche, mmuo na okpukpere chi masiri ya; ikike a gbakwunyere ohere igbanwe okpukpere chi ma o bu nkwenye ya, na ohere nke sosọ ya ma o bu ya na ndi ozọ nwere n'ogbo oha ma o bu na nzuzo, igosiwaputa okpukpere chi ma o bu nkwenye ya site na nkuzi, omume, ofufe na ndebe iwu.

Nkeji edemede19

Onye o bu nwere ohere uche aka ya na nkwaputa uche ya: ikike a gbakwunyere ohere ikwudo n'echiche n'enweghi nnyonye anya na nke icho, inata na igbasaa ozi na echiche site n'uzo o bu n'agbanyeghi oke ala.

Nkeji edemede 20

Onye o bu nwere ikike iji aka ya soro n'ogbakọ na otu.

O dighi onye a da-amanye isoro n'otu o bu.

Nkeji edemede 21

Onye o bu nwere ikike iso n'ochichi obodo ya, n'onwe ya ma o bu site na ndi nnochite anya a hoputara n'enweghi mmanye.

Onye o bu nwere ike nha anya inwete oru obodo na ala ya.

Uche oha na eze ga-abu ihe mgbakwasị ukwu nke ike ochichi obodo; A ga-egosiputa uche nke a site n'ezi ntuli aka a ga na-eme kwa mgbe nke onye o bu nwere ikike nha anya iso mee n'uzo nzuzo ma o bu n'uzo ndi ozọ ga-enyekwa ya ohere ituliri onye masiri ya aka.

Nkeji edemede 22

Onye o bu nwan, n'onodu ya di ka onye obodo, nwere ikike inweta nchedo obodo ma tozuka oke inweta, site n'agbamdo obodo ya na enyemaka mba ndi ozọ di ka nhazi na aku na uba Steti o bu siri di, ikike sitere n'aku na uba, onodu n'obodo na omenala, bu ikike ndi di oke mkpa mu ugwu ya na ohere ntozu oke ya di ka mmadu.

Nkeji edemede 23

Onye o bu nwere ikike iru oru, iji aka ya horo oru o ga-arụ, ino n'onodu oru ndi ruuru ya ma dikwa mma, na inweta nchedo site n'onodu enweghi oru.

Onye o bu, n'enweghi ikpa oke o bu, nwere ikike inata ugwo nha anya kwesiri oru ya.

Onye o bu na-aru oru nwere ikike inata akwumugwo ruuru ya ma dikwa mma nke ga-eme ka ya na ezi na ulo ya nwee obidi ndu kwesiri ugwu mmadu, nke a gbakwunyere, ma o di mkpa, ihe ndi ozọ e ji echedo ndu n'obodo.

Onye o bu nwere ikike imalite na ibanye n'otu ndi oru maka nchedo ihe ndi gbasara ya.

Nkeji edemede 24

Onye o bu nwere ikike ezumike na oge ezumike, tinyere mkpebi doro anya nke oge oru ya na oge ezumike n'afọ nke ikwu ugwo ga-esokwa.

Nkeji edemede 25

Onye o bu nwere ikike ino n'obibi ndu tosiri etosi maka ahụ ike na odimma nke ya na nke ezi na ulo ya tinyere nri, uwe, ebe obibi na nlekota ahụ ike na enyemaka di iche iche nke obodo, ya na ikike inwe nlekota obodo n'onodu enweghi oru, oria, nkwaru, isi mkpe, nka ma o bu onodu ezughi oke ozonke o na-apughi igbochite.

Onodu nne na nke nwata kwesiri inwe mkpachapuru anya na enyemaka puru iche. Umaka nile, ma a muru ha n'alumdi na nwuye ma a mugi, ga-enwe otu udi nchedo obodo a.

Nkeji edemede 26

Onye o bu nwere ikike inweta ozuzu. Ozuzu ga-abu n'efu, o kacha n'oge mmalite bukwa oge ntala ya. Ozuzu umuntakiri ga-abu manye. Ozuzu nka na uzu na nke oru aka ga-adi maka onye o bu chorọ ha; ozuzu di elu ga-erukwa onye o bu aka n'usoro onye jiri tozuo maka ya.

Ozuzu ka a ga-eji sogide nkwalite ntozu oke nke mmadu na kwadosi ike nke nsopuru maka ikike na ohere ntala mmadu nwegasiri. O ga-akwalite nghota, ndidi na adimnamma n'etiti mba, agburu ma o bu otu okpukpere chi nile, ma kwalitekwa emereme nile nke United Nations na-eme ka udo diri.

Nne na nna nwere ikike izizi ihoro udi ozuzu a ga-enye umu ha.

Nkeji edemede 27

Onye o bu nwere ikike iji aka ya soro n'emume odinala nke obodo, iri uru nke mputa nka nakwa iketa oke n'oganihu na uru nke mputa sayensi.

Onye o bu nwere ikike nchedo uru ndi a huru anya na ndi a hughi anya sitere na mmeputa nke sayensi, edemede ma o bu nka, nke e si n'aka ya nweta.

Nkeji edemede 28

Onye o bu tozuru oke inwe nbazi ime obodo na nke jikotara mba na ibe ya, nke ga-ekwe ka ikike na ohere ndi e gosiputara na Nkuwuwaputa a zuo ezuo.

Nkeji edemede 29

Onye ọ bụla nwere ọrụ ndi o tosiri ịrụrụ obodo ya bụ nani ebe ntozu oke mmadụ nke ọ chọrọ ga-esi pụta.

Na ngosiputa ikike na ohere ndi o nwegasiri, onye ọ bụla ga-enwe nrube isi nye sosọ mmachi ndi sitere n'usoro iwu a mara iji mee ka e nweta ezi nghota na nsopurụ ikike na ohere ndi ozọ nwegasiri na iji nweta ezi ihe mgnakwasị ukwụ maka ezi mkparamagwa, ndebe iwu ọha na ọdị mma mmadụ nile nọ n'obodo onye kwuo uche-ya.

A gaghị egosiputa ikike na ohere ndi a n'uzọ ọ bụla ha ga-esi megide ebumnuche na usoro iwu nke United Nations.

Nkeji edemede 30

Onweghi ihe nọ na Nkuwuputa nke a a ga-akowa di ka ihe nyere Steti, otu ma ọ bụ mmadụ ọ bụla ikike ọ bụla itinye aka na emereme ọ bụla ma ọ bụ ime omume ọ bụla iji mebi ikike na ohere ọ bụla ndi a kwaputara n'ebe a.